

Ammatillinen koulutus Valkeakoskella ennen ja nyt

Valkeakoski on koulukaupunki. Valkeakosken Yhteiskoulu perustetiin vuonna 1923. Ammattiin johtava koulutus alkoi vuonna 1929 Yhtyneiden Paperitehtaiden perustettua Osakeyhtiö Walkiakosken oppilaskoulun, jota alusta lähtien kutsuttiin nimellä Lotilan koulu. Koulun tarkoitus oli kasvattaa ammattimiehiä Yhtyneiden Paperitehtaiden tehtaille. Se sai toimitilat Lotilan kartanon päärakennuksesta ja vuonna 1931 valmistui Lotilaan uusi koulurakennus.

Sodan jälkeinen nopea teollistuminen synnytti puutteen ammattimiehistä. Uusi ammattikoululaki astui voimaan kuitenkin vasta vuonna 1958. Valkeakoskella Yhtyneet Paperitehtaat oli vuonna 1949 esittänyt Valkeakosken kauppalalle, että kauppalalla yhdessä paikallisten teollisuuslaitosten kanssa alkaisi valmistella yleisen ammattikoulun perustamista. Valkeakoskella päädyttiin tavallisesta poikkeavaan ratkaisuun. Ammattikouluun siirryttäisiin kansakoulun seitsemänneltä luokalta eli kun oli käyty vuosi jatkokoulua yleisen kätevyyden ja ammatillisten perustietojen hankkimiseksi. Valkeakosken yleinen poikain valmistava ammattikoulu aloitti toimintansa Tietolan uudessa kivi­koulussa syksyllä 1950. Ensimmäiset tytöt valmistuivat koulusta vuonna 1961. Uusi koulutalo valmistui 1953 ja nykyisellä paikalla Vanhassakylässä koulutoiminta alkoi vuonna 1970. Ammattikoulun tiloissa vuonna 1959 aloittaneesta kauppakoulusta kasvoi Valkeakosken kauppaoppilaitos.

Vuorineuvos Juuso Waldenin aloitteesta Yhtyneet Paperitehtaat esitti Valkeakosken kauppalalle teknillisen koulun perustamista vuonna 1960. Alkaneissa neuvotteluissa olivat mukana Yhtyneiden ja kauppalan lisäksi Säteri Oy ja Sääksmäen kunta. Tuloksena oli kannatusyhdistys, jossa Yhtyneillä oli 50 %:n, Säterillä 30%:n ja kauppalalla 20 %:n osakkuus. Koulun toiminta alkoi vuonna 1961 Yhtyneiden omistamassa Furunäsin huvilassa ja omaan koulutaloon Lotilaan koulu siirtyi vuonna 1970. Vuodesta 1973 teknillinen koulu oli yksin Valkeakosken kaupungin omistama.

Valkeakosken ammatillisen koulutuksen, eli Lotilan koulun, ammattikoulun ja teknisen koulun vaihteita käsitellään Valkeakosken Teollisuusperinne ry:n luentotilaisuudessa rantahotelli Waltikassa 19.10.2026 kello 18:00. Tilaisuus on kaikille avoin.